

Slava Leonu!

Z veliko radostjo pozdravljajo udani otroci svojega očeta godovni dan, ki se ponavlja leto za letom. Še večje veselje vlada v družini, kadar praznuje ljubljene oče kako posebno slavnost, na pr. svojo zlato poroko. Zberó se vsi otroci okrog njega ter mu voščijo sreče k lepemu dnevu.

Dne 19. februvarija pa bode 50 let, kar je bil sedanjí, slavno vladajoči papež Leon XIII. posvečen v škofa. Prihodnjo nedeljo bode tedaj praznoval iskreno ljubljene oče in poglavar vseh vernikov redko slavnost, petdesetletnico svojega škofovanja. Ker smo vsi pravoverni kristjani njegovi duhovni otroci, prešinjen bode ves katoliški svet na ta slavnostni dan goreče hvaležnosti do Boga, ki je dal doživeti sv. očetu, in ob enem tudi nam, izredno milost. Prepevali bodo v stoterih jezikih polni navdušenja vsi, vsi katoliški narodi le jedno, prelepo ubrana pesem: „Bog živi Leona!“

Ali pa mar nimajo pravice, in celo dolžnosti, tako prepevati vsi rodovi zemlje, tudi nekatoličani? Ali ni v naših, zmote polnih časih previdnost božja prav Leona poslala kot „luč z neba“, da vodi s pomočjo katoliške resnice zblodene narode na pravo pot, držečo k večni in časni sreči ljudstev? Ali ni Leonova blagoslovljena roka, ki deli ozdravljajoči balzam za hude rane, zasekane narodom po prekucuih, socialistih in nihilistih, kateri preté s poginom človeški družbi in potrebnemu redu? Da, prav Leon razganja, dasi že starček z veliko spretnostjo že 15 let svojega papeštva cerkvi in državam nevarne duhove, on kroti s krepko v srce segajočo, pa tudi prepričevalno besedo svojih milodonečih okrožnic peklenške sile, strastno besneče proti oporoki našega Zveličarja, ki se glasi: „Mir vam bodi!“ „Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil!“ Zato vzdigujejo glave vsi narodi in se obračajo jednodušno v Rim. Kar se ni posrečilo še nobenemu kralju sveta, to je dosegel duhovni namestnik kralja vseh kraljev, pridobil si je srca. Njegova vladarska modrost in ljubezni polna naklonjenost, posebno do zatiranih narodov, napolnuje trpeče človeštvo s tolikim spoštovanjem in vleče srca do mogočnega in dobrega Leona, da mu brez pritiska in oporekanja prihajajo od vseh stranij zaupnice in udanostne izjave, in da mu danes v krasni harmoniji doni naproti: „Mnogaja leta!“

Največ vzrokov imamo pa še Slovani, in pred vsem Slovenci, klanjati se slavljencu s hvaležnostjo. Svetnika Ciril in Metod, ki sta prižgala našim prednikom luč sv. vere, sta prejela za svoj trud in trpljenje pač že davno nebeško krono. Ali ravno sedanjí papež ju je proslavil, da uživata sedaj tudi zasluženó zemeljsko čast, ker je ukazal z okrožnico „Grande munus“, da naj se njuni god slavi po vsem katoliškem svetu. To odlikovanje ni veljalo samo blagovestnikoma, ampak velja tudi slovanskemu rodu. Oj, s kakim veseljem je sprejel sv. oče naše romarje, ko jih je l. 1881. združene želel videti pred seboj v večnem Rimu ter jim naznaniti pomenljivo resnico: Glejte! v mojem naročji ste lahko jedini v veri, pa tudi jedini kot

narod. Komu ne bje srce hitreje, ako je imel srečo, slišati tačas iz njegovih ust hrepenenje po prihodu Slovanov kot jednega naroda, komu ne doné po ušesih njegove očetovske besede: Expectans expectavi (željno sem vas pričakoval), s katerimi je tako milo pozdravil udane sinove svoje? To je način, s katerim se pridobi mehko slovansko srce!

Ni ga skoraj naroda pod solncem, ki bi tako živo potreboval za svoj obstanek modrega vodnika, blažilnega tolažnika in oznanovalca jedinstva, kakor smo mi Slovenci. Obkoljeni smo od sovražnih narodov, ki nam bi radi ugrabili najprej narodnost, potem pa ž njo vred tudi dragoceno svetinjo sv. vere. Ali naj nam upade pogum v boju zoper sovražne sile? Ne bojmo se preveč? Varuha imamo — Leva. Iz Rima, od koder nam je za časa velikih muk vedno sijala zvezda rešitve, se nadejajmo tudi sedaj podpore. Odkar biva slovenski rod v naši krasni domovini, ni nanj pozabil Rim, učeč ga ne-le večnih resnic, ki so podlaga vsakemu blagru, ampak blagoslovljajoč mu tudi slovstvo in mili materni jezik. Ker nam je tega priča tisočletna zgodovina, obračamo se z zaupanjem tudi v naših sedanjih stiskah v Rim. V blagem srcu Leona XIII. je doma ljubezen in čut za ravnopravnost vseh narodov. Njegova odločilna beseda je naša zaslomba in zato se v dan njegove slave jednega srca zberimo pred njim v duhu vsi Slovenci in kličimo v zaželeni jednodušnosti: Slava Leonu!

Petdesetletnica papeževga škofovanja.

Redki so mašniki, katerim je dano učakati petdesetletnico svojega posvečevanja. Vsa fara se veseli, če ima njen dušni pastir zlato mašo. Število zlatomašnikov je v vsaki škofiji jako redko in vse spoštuje take častiljive može. Pa vsaj so tudi spoštovanja vredni, ko so v svojem vzvišenem poklicu mnogo storili za narod, mej katerim so živeli, skrbno varovali njega najdražjo svetinjo sveto vero.

Seveda so še mnogo redkejši tisti višji duhovni pastirji, katerim je božja previdnost dala učakati petdeseto leto svojega škofovskega posvečevanja. Srečna se šteje škofija, ki ima tacega voditelja in gotovo svoje veselje pokaže z raznimi primernimi slavnostmi.

Mej tistimi srečnimi, katerim je božja milost dala učakati ta veseli dogodek, je tudi sedanjí poglavar vse katoliške cerkve Lev XIII. Naravno je, da se pripravlja ves katoliški svet, da primerno proslavi dan 19. t. m., petdesetletni dan škofovanja sedanjega papeža Leva XIII. Mnogo je v teh petdesetih letih sv. oče storil za povzdigo sv. cerkve, preživel tudi več veselih, pa še več žalostnih ur. Preobširno bi bilo, ko bi hoteli na tem mestu obširneje opisavati vse delovanje sedanjega namestnika Kristusovega na zemlji. Prištevati ga moremo največjim papežem in največjim duhovom človeštva.

Omenimo naj le, da je sedanjí papež Lev XIII. posebno pospešuje vedo. On ni le zopet spodbudil zani-

manja za modroslovje, temveč je tudi spoznal, da pravo gojenje prirodznanskih znanostij pripomore le Boga bolj spoznavati. Zaradi tega je pa baš sveti oče mnogo storil za povzdigo prirodznanske znanosti in v Rimu osnoval veliko prirodznansko in zdravniško šolo. Kar se tiče pospeševanja znanosti, se sedanji papež more primerjati največjim svojim prednikom.

Papeži so veliko storili za znanosti in umetnosti in le obžalovati je, da se njih delovanje semtertja še premalo ceni. Ko je v srednjem veku znanstvo vsled neugodnih razmer precej propalo, so bili baš papeži, ki so je zopet povzdignili. Nepozabljivo ostane, kar so v tem oziru storili Aleksander V., Evgen IV. in Nikolaj V. ter več družih. Da ni bilo teh velic papežev, bi gotovo znanosti danes ne bile na tako visoki stopinji, kakor so sedaj. Papeži so skrbeli, da so se jeli zopet proučevati stari grški filozofi in še le, ko se je zapadni svet seznanil z nesmrtnimi deli Aristotela, Arhimeda, Platona i. dr., se je začelo zopet novo gibanje na znanstvenem polju. Možje, ki so sedeli na stolu sv. Petra, so dobro spoznavali, da znanost ni nevarna veri, temveč jo le podpira, ker obema je predmet resnica, ki je in ostane le jedna.

Po spodbujanji sedanjega papeža se je začela posebno v katoliških krogih gojiti veda, posebno modroslovje. Ne le, da se snujejo katoliška vseučilišča, kjer so za to ugodne razmere in se kaže potreba, temveč množé se hitro knjige in časniki, razširjajočo pravo vedo, katera se vjema z nauki katoliške cerkve. Žal, da je bila semtertja znanost zašla na napačna pota in se je pod njeno krinko razširjevalo tudi brezverstvo. Mnogi učenjaki so celo vse svoje duševne zmožnosti porabljali v to, da bi dokazali, da se znanost ne strinja s cerkvenimi nauki. Zasejali so tako mnogo škodljivega semena. Tem učenjakom se je uprl sedaj vladajoči papež s tem, da jim je naproti postavil pravo katoliško znanost. Vspehi tacega postopanja se že kažejo, kajti zlasti Darwinovi napačni nauki poslednja leta hitro zgublajo veljavo. Da ni sedanji papež družega storil, da je takorekoč obnovil katoliško vedo, bi mu bilo zagotovljeno ne le v cerkveni, temveč tudi v svetni kulturni zgodovini slavno mesto.

Levovo delovanje je pa vsestransko. Pred vsem je nam omeniti, da je s svojim bistrim očesom spoznal, da se v sedanjih časih cerkev mora pred vsem opirati na narode same. Cerkev je že po svoji ustanovitvi bolj demokratična, kajti ustanovljena je za vse bogate in revne, učenjake in prostake. Posebno pa mora v sedanjem času se opirati bolj na nižje narodne sloge, ko so se po vseh evropskih državah ljudske pravice razširile. Lev XIII. v svojih okrožnicah zlasti do francoskih škofov večkrat naglašata ta demokratični značaj katoliške cerkve. Iz njegovih okrožnic jasno odmeva, da je katoliška cerkev za vse, da bogatini in velikaši v njej nimajo prednosti. Tudi je v katoliški cerkvi dovolj prostora za vse državne oblike, monarhične in republičanske.

Svojo ljubezen do nižjih stanov pokazal je papež posebno v svoji okrožnici o delavskem vprašanju. Koliko

lepih nasvetov je v tej okrožnici in le želeti je, da bi se ti nasveti uvaževali. Mnogo trpkih je sv. oče povedal v tej svoji okrožnici tistim, ki zatirajo delavca. Naglašajo se v okrožnici tudi pravice delavcev in pa dolžnosti delodajalcev. Dokazano je, da se to veliko vprašanje brez prelivanje krvi ne bode dalo rešiti drugače, nego na podlagi naukov naše svete vere in krščanske ljubezni.

Sveti oče z jednako ljubeznijo ljubi vse narode. To svojo ljubezen je večkrat pokazal tudi nam Slovanom, papež ne prezira nas tako, kakor mnogi drugi evropski mogočnejši, ki v Slovanih še vedno hočejo videti na pol divjake. S svojo veliko okrožnico „Grande munus“ se je obrnil do Slovanov in jih opozoril na važnost krščansko-kulturnega delovanja slovanskih bratov Cirila in Metoda in jih spodbudil k češčenju teh dveh svetnikov, apostolov slovanskih. Slovanski romarji v Rimu bili so tudi jako prijazno vsprejeti od sv. očeta. Katoliškim Črnogorcem dovolil je sedanji papež slovansko liturgijo in v Rimu po papeževih zavodih se snujejo stolice za slovanske jezike. Prizadeva si pa tudi papež, da bi pravoslavne pridobil za katoliško vero in le želeti je, da bi to prizadevanje imelo kmalu kaj vspeha, ker verski razkol Slovane jako slabi tudi v narodnem in kulturnem oziru.

Sedanjega papeža pa ne čislajo le katoličani, temveč tudi drugoverci. Mogočni Bismarck je nekoč v neki važni zadevi poprosil papeža za razsodnika, zaupajoč v njegovo modrost. Tudi sedaj ob petdesetletnici papežu ne prihajajo le častitke iz katoliških krajev, temveč tudi od drugod, mej drugimi sta po svojih zastopnikih častitala tudi nemški cesar in pa turški sultan. Po vseh petih delih sveta bode se proslavljala petdesetletnica papeževega škofovanja. Razume se samo po sebi, da se temu proslavljanju pridružimo tudi mi Slovenci, brez razločka strank, kajti slovenski narod se trdno drži vere, za katero so njega očetje preivali svojo kri, spoštuje tudi poglavarja katoliške cerkve. Kadar velja pokazati pravo katoliško prepričanje, on nikakor neče biti zadnji. Nekateri Slovenci potujejo v Rim, drugi se bodemo pa doma primerno spominjali tega veselega dogodka. Vzglede v tem oziru je dal nam že zastop bele Ljubljane s svojim sklepom, da pri tej priliki primernim potom častita slavljenca.

Svoj današnji članek sklepamo s presrčno željo, da bi Bog dal sedanjemu poglavarju katoliške cerkve čakati še mnogo let, da bi še sam videl obilno plodov svojega neumornega in vsestranskega delovanja.

Pismo iz Amerike.

New York 2. februarija 1893.

Četrtega marca bode Grover Cleveland nastopil predsedništvo severno-amerik. zjedinjenih držav. Kakor je znano je Cleveland že drugikrat izvoljen na to visoko mesto. Upati je, da se bode kmalu potem postava Mc Kynley-jeva, katera nalaga na vse, iz ptujih krajev dohajajoče izdelke in pridelke, tako visoko uvožnino ali carino, preklicala. Narod severo-amerikanski se je naveličal vlade republikanske stranke, stranke,